

Akademia Nauk Stosowanych

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Praktyczne aspekty językoznawstwa
Okres ważności karty:	IN_JC_PP_P_I_(2022-2025)
Forma kształcenia:	Studia licencjackie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Filologia
Specjalność/Specjalizacja:	Język czeski - poziom podstawowy

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	2	ćw	45	100	zaliczenie z oceną	5
		wyk	30	100	zaliczenie	
2	3	egz	0	100	egzamin	2
		war	15	100	zaliczenie z oceną	
		wyk	15	100	zaliczenie	
Razem			105			7

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Neofilologii
Koordynator:	Stepanka Kozderova Velcovska
Prowadzący zajęcia:	dr hab. Ivana Dobrotova
Moduł, grupa przedmiotów:	MODUŁ FILOLOGICZNY - OBOWIĄZKOWY
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 2 - czeski (100%) , semestr: 3 - czeski (100%)
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	językoznawstwo (wiodąca), literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pz - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Gramatyka opisowa języka polskiego; umiejętność analizy gramatycznej elementów językowych polszczyzny.
Cel przedmiotu
Celem przedmiotu jest zapoznanie studenta z najważniejszymi zagadnieniami i głównymi działami językoznawstwa, z podstawowymi pojęciami z zakresu teorii języka oraz najważniejszymi kierunkami w badaniach lingwistycznych. Student powinien zdobyć umiejętności samodzielnej analizy problemów lingwistycznych.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Student dostrzega związki pomiędzy językoznawstwem a innymi dziedzinami nauki np. socjologią, psychologią, antropologią; ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą głównych kierunków, metod i trendów w językoznawstwie współczesnym.	M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M1 (Wykład konwencjonalny)	Kolokwium, Egzamin pisemny	K_W03
2	Student posługuje się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania utworów literackich i zjawisk językowych.	M2 (Ćwiczenia praktyczne), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M3 (Dyskusja), M1 (Wykład konwencjonalny)	Kolokwium	K_U03
3	Student potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień językowych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku literatury, językoznawstwa, jak i innych dyscyplin.	M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M3 (Dyskusja), M1 (Wykład konwencjonalny)	Dyskusja, Ocena prac pisemnych przygotowanych w ramach samokształcenia	K_U06
4	Student potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z wybranymi obszarami językoznawstwa i literaturoznawstwa.	M2 (Ćwiczenia praktyczne), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M3 (Dyskusja), M5 (Wypowiedź ustna), M1 (Wykład konwencjonalny)	Dyskusja	K_U09
5	Student ma świadomość znaczenia i wartości różnych języków i ich odmian. Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w pracy tłumacza lub nauczyciela języka obcego; ma również świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia.	M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M3 (Dyskusja), M5 (Wypowiedź ustna)	Ocena wypowiedzi	K_K01
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Ćwiczenia praktyczne, Dyskusja, Studiowanie literatury przedmiotu, Wykład konwencjonalny, Wypowiedź ustna				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza: Kolokwium (ocena z kolokwium) Egzamin pisemny (ocena z egzaminu pisemnego)				
umiejętności: Kolokwium (ocena z kolokwium) Dyskusja (ocena dyskusji na zajęciach) Ocena prac pisemnych przygotowanych w ramach samokształcenia (ocena zadań domowych)				
kompetencje społeczne: Ocena wypowiedzi (ocena wypowiedzi ustnej)				
Warunki zaliczenia				
Warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność na zajęciach, wypracowywanie zadań pisemnych, pozytywna ocena z kolokwiów a także uzyskanie zaliczenia z egzaminu.				
Treści Kształcenia				
				Liczba godzin
Semestr: 2				

Forma zajęć: wykład Przedmiot i główne kierunki badań lingwistycznych. Językoznawstwo diachroniczne, synchroniczne, stosowane, opisowe, funkcjonalne, behawiorystyczne, kognitywne. Związki językoznawstwa z innymi dziedzinami nauki. Teoria informacji. Semiotyka – trzy działy: syntaktyka, semantyka (relacje synonimii, homonimii, polisemii, hiponimii, przeciwieństwa), pragmatyka. Zagadnienia z zakresu teorii języka: definicja języka, procesu porozumiewania się (strona artykulacyjna, pozaartykulacyjna, zrozumienie mówienia, tekst). Opozycja język : mówienie. Kompetencja, performancja. Język jako system znaków – definicja pojęcia znak, klasyfikacja systemów znaków ze względu na różnorodność kanałów informacyjnych (znaki wzrokowe i słuchowe) oraz cechy dotyczące struktury i funkcji kodów (symptomy, sygnały – ich dalszy podział). Funkcje języka (symboliczna, ekspresywna, impresywna), schemat aktu mowy K. Bühlera. Problem funkcji języka wg R. Jacobsona (f. poznawcza, emotywna, konatywna, fatyczna, poetycka, metajęzykowa). Językoznawstwo XIX-wieczne. Szkoła młodogramatyków – główne założenia, teoria o bezwyjątkowości głosek, teoria ewolucji dźwięków Grimma. Rodzaje zmian fonetycznych: zależne (bezpośrednie: asymilacja, dyferencjacja, interwersja; pośrednie: dylacja, dysymilacja, interwersja) i niezależne. Twórczość analogiczna. Strukturalizm – ogólne założenia. Ferdinand de Saussure i Jan Baudouin de Courtenay. Mowa, język, mówienie (la langage, la langue, la parole), lingwistyka języka, lingwistyka mówienia. Język jako system znaków. Związki syntagmatyczne, asocjacyjne (paradygmatyczne). Szkoła Praska – rodzaje funkcji językowych (dystynktywna, delimitacyjna, kulminatywna). Różne typy opozycji fonologicznych (prywatywne, ekwipolentne, gradualne; proporcjonalne, izolowane; stałe i fakultatywne). Pojęcie analizy inormatycznej zdania (Datum, Novum – temat, remat). R. Jacobson – typy opozycji fonologicznych. K. Bühler – aksjomaty językoznawstwa, teoria pól semantycznych. Szkoła kopenhaska – glossematyka. Strukturalizm na gruncie polskim. Językoznawstwo amerykańskie – główne założenia, metody badań. Pojęcie korpusu tekstowego. Prace F. Boasa i E. Sapier’a. Dystrybucjonizm. Behawioryzm. Hipoteza Sapiera-Wortha. Teoria Bloomfielda. Gramatyka generatywno-transormacyjna – podstawowe założenia. Teoria Chomskiego. Pojęcie transformacji. Gramatyka struktur frazowych. Struktura głęboka i struktura powierzchniowa. Pragmatyka językowa – J. Austin. J. Searl. Pojęcia lokucji, illokucji, perlokucji. Typy aktów mowy. Podstawy kognitywizmu. Problem postrzegania i uporządkowania świata. Realizm filozoficzny i antyrealizm filozoficzny.	30
Forma zajęć: ćwiczenia Przedmiot i główne kierunki badań lingwistycznych. Językoznawstwo diachroniczne, synchroniczne, stosowane, opisowe, funkcjonalne, behawiorystyczne, kognitywne. Związki językoznawstwa z innymi dziedzinami nauki. Teoria informacji. Semiotyka – trzy działy: syntaktyka, semantyka (relacje synonimii, homonimii, polisemii, hiponimii, przeciwieństwa), pragmatyka. Zagadnienia z zakresu teorii języka: definicja języka, procesu porozumiewania się (strona artykulacyjna, pozaartykulacyjna, zrozumienie mówienia, tekst). Opozycja język : mówienie. Kompetencja, performancja. Język jako system znaków – definicja pojęcia znak, klasyfikacja systemów znaków ze względu na różnorodność kanałów informacyjnych (znaki wzrokowe i słuchowe) oraz cechy dotyczące struktury i funkcji kodów (symptomy, sygnały – ich dalszy podział). Funkcje języka (symboliczna, ekspresywna, impresywna), schemat aktu mowy K. Bühlera. Problem funkcji języka wg R. Jacobsona (f. poznawcza, emotywna, konatywna, fatyczna, poetycka, metajęzykowa). Językoznawstwo XIX-wieczne. Szkoła młodogramatyków – główne założenia, teoria o bezwyjątkowości głosek, teoria ewolucji dźwięków Grimma. Rodzaje zmian fonetycznych: zależne (bezpośrednie: asymilacja, dyferencjacja, interwersja; pośrednie: dylacja, dysymilacja, interwersja) i niezależne. Twórczość analogiczna. Strukturalizm – ogólne założenia. Ferdinand de Saussure i Jan Baudouin de Courtenay. Mowa, język, mówienie (la langage, la langue, la parole), lingwistyka języka, lingwistyka mówienia. Język jako system znaków. Związki syntagmatyczne, asocjacyjne (paradygmatyczne). Szkoła Praska – rodzaje funkcji językowych (dystynktywna, delimitacyjna, kulminatywna). Różne typy opozycji fonologicznych (prywatywne, ekwipolentne, gradualne; proporcjonalne, izolowane; stałe i fakultatywne). Pojęcie analizy inormatycznej zdania (Datum, Novum – temat, remat). R. Jacobson – typy opozycji fonologicznych. K. Bühler – aksjomaty językoznawstwa, teoria pól semantycznych. Szkoła kopenhaska – glossematyka. Strukturalizm na gruncie polskim.	45

Językoznawstwo amerykańskie – główne założenia, metody badań. Pojęcie korpusu tekstowego. Prace F. Boasa i E. Sapier’a. Dystrybucjonizm. Behawioryzm. Hipoteza Sapiera-Wortha. Teoria Bloomfielda. Gramatyka generatywno-transformacyjna – podstawowe założenia. Teoria Chomskiego. Pojęcie transformacji. Gramatyka struktur frazowych. Struktura głęboka i struktura powierzchniowa. Pragmatyka językowa – J. Austin. J. Searl. Pojęcia lokucji, illokucji, perlokucji. Typy aktów mowy. Podstawy kognitywizmu. Problem postrzegania i uporządkowania świata. Realizm filozoficzny i antyrealizm filozoficzny.	45
Semestr: 3	
Forma zajęć: wykład	
Przedmiot i główne kierunki badań lingwistycznych. Językoznawstwo diachroniczne, synchroniczne, stosowane, opisowe, funkcjonalne, behawiorystyczne, kognitywne. Związki językoznawstwa z innymi dziedzinami nauki. Teoria informacji. Semiotyka – trzy działy: syntaktyka, semantyka (relacje synonimii, homonimii, polisemii, hiponimii, przeciwieństwa), pragmatyka. Zagadnienia z zakresu teorii języka: definicja języka, procesu porozumiewania się (strona artykulacyjna, pozaartykulacyjna, zrozumienie mówienia, tekst). Opozycja język : mówienie. Kompetencja, performancja. Język jako system znaków – definicja pojęcia znak, klasyfikacja systemów znaków ze względu na różnorodność kanałów informacyjnych (znaki wzrokowe i słuchowe) oraz cechy dotyczące struktury i funkcji kodów (symptomy, sygnały – ich dalszy podział). Funkcje języka (symboliczna, ekspresywna, impresywna), schemat aktu mowy K. Bühlera. Problem funkcji języka wg R. Jacobsona (f. poznawcza, emotywna, konatywna, fatyczna, poetycka, metajęzykowa). Językoznawstwo XIX-wieczne. Szkoła młodogramatyków – główne założenia, teoria o bezwyjątkowości głosek, teoria ewolucji dźwięków Grimma. Rodzaje zmian fonetycznych: zależne (bezpośrednie: asymilacja, dyferencjacja, interwersja; pośrednie: dylacja, dysymilacja, interwersja) i niezależne. Twórczość analogiczna. Strukturalizm – ogólne założenia. Ferdinand de Saussure i Jan Baudouin de Courtenay. Mowa, język, mówienie (la langage, la langue, la parole), lingwistyka języka, lingwistyka mówienia. Język jako system znaków. Związki syntagmatyczne, asocjacyjne (paradygmatyczne). Szkoła Praska – rodzaje funkcji językowych (dystynktywna, delimitacyjna, kulminatywna). Różne typy opozycji fonologicznych (prywatywne, ekwipolentne, gradualne; proporcjonalne, izolowane; stałe i fakultatywne). Pojęcie analizy informatycznej zdania (Datum, Novum – temat, remat). R. Jacobson – typy opozycji fonologicznych. K. Bühler – aksjomaty językoznawstwa, teoria pól semantycznych. Szkoła kopenhaska – glossematyka. Strukturalizm na gruncie polskim. Językoznawstwo amerykańskie – główne założenia, metody badań. Pojęcie korpusu tekstowego. Prace F. Boasa i E. Sapier’a. Dystrybucjonizm. Behawioryzm. Hipoteza Sapiera-Wortha. Teoria Bloomfielda. Gramatyka generatywno-transformacyjna – podstawowe założenia. Teoria Chomskiego. Pojęcie transformacji. Gramatyka struktur frazowych. Struktura głęboka i struktura powierzchniowa. Pragmatyka językowa – J. Austin. J. Searl. Pojęcia lokucji, illokucji, perlokucji. Typy aktów mowy. Podstawy kognitywizmu. Problem postrzegania i uporządkowania świata. Realizm filozoficzny i antyrealizm filozoficzny.	15
Forma zajęć: warsztaty	
Przedmiot i główne kierunki badań lingwistycznych. Językoznawstwo diachroniczne, synchroniczne, stosowane, opisowe, funkcjonalne, behawiorystyczne, kognitywne. Związki językoznawstwa z innymi dziedzinami nauki. Teoria informacji. Semiotyka – trzy działy: syntaktyka, semantyka (relacje synonimii, homonimii, polisemii, hiponimii, przeciwieństwa), pragmatyka. Zagadnienia z zakresu teorii języka: definicja języka, procesu porozumiewania się (strona artykulacyjna, pozaartykulacyjna, zrozumienie mówienia, tekst). Opozycja język : mówienie. Kompetencja, performancja. Język jako system znaków – definicja pojęcia znak, klasyfikacja systemów znaków ze względu na różnorodność kanałów informacyjnych (znaki wzrokowe i słuchowe) oraz cechy dotyczące struktury i funkcji kodów (symptomy, sygnały – ich dalszy podział). Funkcje języka (symboliczna, ekspresywna, impresywna), schemat aktu mowy K. Bühlera. Problem funkcji języka wg R. Jacobsona (f. poznawcza, emotywna, konatywna, fatyczna, poetycka, metajęzykowa). Językoznawstwo XIX-wieczne. Szkoła młodogramatyków – główne założenia, teoria o bezwyjątkowości głosek, teoria ewolucji dźwięków Grimma. Rodzaje zmian fonetycznych: zależne (bezpośrednie: asymilacja, dyferencjacja, interwersja; pośrednie: dylacja, dysymilacja, interwersja) i	15

niezależne. Twórczość analogiczna. Strukturalizm – ogólne założenia. Ferdinand de Saussure i Jan Baudouin de Courtenay. Mowa, język, mówienie (la langage, la langue, la parole), lingwistyka języka, lingwistyka mówienia. Język jako system znaków. Związki syntagmatyczne, asocjacyjne (paradygmatyczne). Szkoła Praska – rodzaje funkcji językowych (dystynktywna, delimitacyjna, kulminatywna). Różne typy opozycji fonologicznych (prywatywne, ekwipolentne, gradualne; proporcjonalne, izolowane; stałe i fakultatywne). Pojęcie analizy inormatycznej zdania (Datum, Novum – temat, remat). R. Jakobson – typy opozycji fonologicznych. K. Bühler – aksjomaty językoznawstwa, teoria pól semantycznych. Szkoła kopenhaska – glosematyka. Strukturalizm na gruncie polskim. Językoznawstwo amerykańskie – główne założenia, metody badań. Pojęcie korpusu tekstowego. Prace F. Boasa i E. Sapier’a. Dystrybucjonizm. Behawioryzm. Hipoteza Sapiera-Wortha. Teoria Bloomfielda. Gramatyka generatywno-transormacyjna – podstawowe założenia. Teoria Chomskiego. Pojęcie transformacji. Gramatyka struktur frazowych. Struktura głęboka i struktura powierzchniowa. Pragmatyka językowa – J. Austin. J. Searl. Pojęcia lokucji, illokucji, perlokucji. Typy aktów mowy. Podstawy kognitywizmu. Problem postrzegania i uporządkowania świata. Realizm filozoficzny i antyrealizm filozoficzny.	15
---	----

Literatura
Podstawowa
Fisiak J. , Wstęp do współczesnych teorii lingwistycznych, Warszawa. 1978
Heinz A., Dzieje językoznawstwa w zarysie, Warszawa 1978
Lachur Cz. , Zarys językoznawstwa ogólnego, Opole 2004
Łuczyński E., Maćkiewicz J., Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia., Gdańsk 2002
Milewski T. , Językoznawstwo, Warszawa 2005
Polański K. (red.) , Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław 1999
Uzupełniająca
Austin J., Mówienie i poznawanie, Warszawa 1993
Langacker R. W., Wykłady z gramatyki kognitywnej, Lublin 1995

Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	105	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	70	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	175	
Liczba punktów ECTS		
łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	7	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	105	4,2

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.